

Jen málokoho dnes napadne brouzdat se krajinou a hledat stopy po místech, kde stávala lidská obydlí. Jedním z takových míst je „Šerlův Dvůr“, známý také pod názvem Scherlhof a ve Stablním katastru z první poloviny 19. století uvedený jako Schörlhof. Ten, kdo sbírá staré průvodce Šumavou, najde tento název v každém bedekru, a ještě dnes je jméno dvora uvedeno na všech mapách této oblasti. Bohužel pouze jméno, kolem dokola je beznadějně prázdná plocha.

Při každé cestě do minulosti v těchto končinách je nezbytné vycházet z historie místa, jeho původního názvu, statistických údajů, až dospějeme k současnosti.

O lokalitě našeho zájmu se jako první zmiňuje Dr. J. A. Gabriel ve svém Popise míst v Sušickém okrese z roku 1868, kde uvádí Šerlův dvůr jako dvůr s mlýnem a pilou. Dohromady sedm stavení, hodinu cesty jihozápadně od fary (Dobrovodské) u stoku Zhůřského potoka s Filzbachem (počátek Černého potoka). Úplný místopisný slovník českého království ve Slovanské Praze od autora Václava Kotyšky z dubna 1895 připisuje k názvu osady sedm domů, 109 německých obyvatel, poplužní dvůr, mlýn a pilu. A konečně Statistický lexikon obcí v Republice československé na základě sčítání lidu z 15. února 1921 dospěl k závěru, že se v místě nachází skupina čtyř chalup s hostincem v jedné z nich.

Šerlův Dvůr

Zapomenuté místo na Šumavě

V ústním podání vysídlených domorodců se v minulosti dvora jako první objevuje jméno Petr Weber a mělo tomu být na počátku 18. století. Po jeho smrti vlastnictví dvora přechází na Petrova bratra Jakoba a dědickým řetězem postupuje až na posledního Jakobova zetě Tomáše Scherla. U tohoto majetkového převodu je známo jeho datum: 24. duben 1774. Jeho jménem byl dvůr o čtyřech staveních pojmenován na Scherlův a později se tak jmenovala i celá osada. Od toho času také každý nový majitel přebírá

Někde v těchto místech se rozkládal Šerlův Dvůr

Mlýn na Černém potoce posloužil filmařům

Roztroušená stavení Scherlhofu na mapě Stablního katastru z let 1824 - 1843

na sebe povinnost zvonit hranu na zvoničce usedlosti v případě úmrtí kohokoli ze členů bohatého příbuzenstva na obou stranách hranice.

K poznání tohoto místa postačí sledovat silnici od křižovatky na Skelné, která vede do Prášil. Zhruba po 2 km dojdeme do míst, kde nalevo odbočuje lesní cesta na Frauenthal (bývalá osada s brusírnou skla na Křemelné). Na ploše v podobě trojúhelníku mezi touto cestou a silnicí je pozemek, dnes zarostlý travou, na kterém stála skupina budov, tvořící jádro osady Scherlhův Dvůr. Jedna ze skupiny budov, ta největší ze všech, byla postavena z kamene na stavební parcele 230. Na zárubní nesla číslo 136. Náležela k ní stáj s číslem parcely

Kamenný dům č. 136 v prvních letech ČSR

229 a obě dvě budovy, i další s číslem popisným včetně mlýna, byly po odchodu domorodců v roce 1946 obyvatelné. Dokonce ještě v roce 1947 a 1948 posloužily jako základna pro ubytování pražskému oddílu skautů č. 233.

Záběr na největší objekt na Scherlhofu posloužil jako reklama pro majitelku Rosu Weinbergerovou, která v něm provozovala pohostinství a ubytovací služby včetně prodeje tabáku. Adresní strana pohlednice byla opatřena německo-českým textem: „*Klimatická samota ležící uprostřed šumavských lesů. Autobusová linka Sušice – Prášily. Denní pense od 20,- Kč výše. Poštovní a telegrafní stanice Prášily – Šumava.*“

Další dva domy s čísly 134 na stavební parcele 227 a 135 na stavební parcele 228 byly demolovány dříve. První už v roce 1900 a druhý až v roce 1939.

Na jiném záběru fotografující zachytil pod vývěsním štítem „Hospody U Sv. Vintíře“ na Rovině (Ebene) nad Dobrou Vodou personál včetně hostů. Dáma stojící uprostřed vstupních dveří je paní Rosa Weinbergerová, která po odchodu ze Scherlhofu po roce 1945 pokračovala ve

své živnosti v tomto objektu. Později v jeho části, která sloužila jako seník, přespávali vojáci, než dospěli do dřevěných kasáren na Skelné (Glaserwaldu). Proto byl také veřejnosti znám jako „Hotel seno“.

Po krátké chůzi po silnici od místa, kde stály hlavní budovy dvora, dojdeme nedařleko před mostem do míst, kde stávala šikmo proti sobě přes silnici dvě malá stavení. Po pravé straně dům s číslem 132 na stavební parcele 231 a naproti s číslem 133 na stavební parcele 232. Také ta zmizela za demoliční vlny počínající rokem 1956 a nezůstala po ní žádná stopa.

Poslední stavbou v osadě byl mlýn, který měl za svého života číslo 131 a stál na stavební parcele s číslem 233. Docházíme k mostu, který překračuje jeden z nejhezčích šumavských potoků, kterým je Černý potok (Schwarzbach). Svě jméno dostal od soutoku jiných dvou potoků Slatinného (Filzbachu) a Zhůšského (Haidlbachu) a jeho voda se v prostorách za mostem vlévá do známého potoka Prášilského (Stubenbachu). Od soutoku nesly dříve obě vody název Křemelná. Když se postavíme na most, silueta mlýna by s trochou fantazie měla vystoupit na louce po naší pravé ruce, dnes je zarostlá vysokou travou a na běhu potoka roštím.

Posledními vlastníky Šerlovského mlýna byli manželé Franz a Rosa Štinglovi, kteří tam bydleli s dětmi Annou, Rosou a Franzem. K mlýnu náleželo 19 ha pozemků. Po jejich vystěhování do Bavor mlýn pomalu chátral a naposledy ožil v čase, kdy si jej vybrali filmaři pro natáčení záběrů k filmu „Kráľ Šumavy“. V tomto filmu byl mlýn oblečen do šatů ze dřeva a přejmenován na hamr. Předepsal to tak Karel Kachyňa, který desátý obraz svého technického scénáře na str. 23 nazval „U hamru“. „*Kolo starého hamru strašidelně klope. Tu se kolem míhne postava a zabočí za dřevěnou stěnu. Sotva zmizela, zablikají v pozadí*

ohničky výstřelů a střely provrtávají stará prkna v místě, kde pronásledovaný zmizel, až třísky odletují...

K demolicím zbytků všech objektů včetně mlýna přistoupila vládnoucí garnitura v letech 1956 až 1960 s takovou důkladností, že po nich do dnešních časů nezůstala žádná stopa. Ale vzpomínám si, že mně, a je to už hodně dávno, vyprávěl jeden známý o tom, že budova na Šerláku, kde paní Weinbergerová provozovala svou pohostinskou činnost, měla podle ministerstva železnic sloužit za první republiky jako nádraží na plánované trase Železná Ruda – Kašperské Hory. Jistě je, že v archivu by se o tom daly vynést na světlo staré plány a vyhledat k tomu důvodové zprávy, ale zmíněný svědek už nežije a pátrání v tomto směru na sebe teprve čeká.

■ Vilém Hrach

Názvy zmíněných vod a potoků uvádím záměrně v obou jazycích, tak jak je znaly předchozí generace. Lidé byli ve svém životě praktičtí a vodu, která protékala nedaleko jejich obydlí nebo přímo místy, kde stavení stála, pojmenovali podle názvu své obce. Pozdější doba, a i ta dnešní, od tohoto způsobu názvosloví ustoupila ve falešné domněnce, že má více rozumu, než naši předkové. A tak je proti všem zásadám logického myšlení pojmenována voda, která má svůj počátek na svazích hory Můstku potokem Křemelnou (Kislingerbach), ačkoli je vzdálena kilometry daleko od samotné hory Křemelné – pod kterou protéká v prázdné krajině až ve svém závěru – když daleko dříve protékala a protéká katastry zaniklých obcí Brunstu a Zhůří. Přikláním se k tomu původnímu a lépe vypovídajícímu názvosloví vedle důvodů logických také proto, abych tím vzdal hold našim předkům, kteří si jej v každém případě zaslouží.

Hospoda U sv. Vintíře